

Instruktion for etablering af parcelgrænser

Michael Erlang-Nielsen^a

^a *Teknologisk Institut*

Denne instruktion omfatter etablering af parcelgrænser i Landsforsøgene. Det er afgørende for at mindske arbejdsbyrden, at parcelgrænserne etableres rettidigt.

Etablering af parcelgrænser

- Parcelgrænser skal være parallelle.
- Parcellerne skal have samme størrelse.
- Hvis parcelgrænserne bliver skæve eller parcellerne ikke har samme størrelse, skal hver enkelt parcel måles op, og arealet beregnes.
- Ved såning etableres parcelgrænser på langs ved at lukke såtude i bredsåede afgrøder. På tværs etableres parcelgrænser enten kemisk eller mekanisk.
- I rækkesåede afgrøder skal der oftest ikke etableres parcelgrænser på langs af rækkerne. Afgrænsning på tværs af rækkerne foregår således, at det sikres, at høst m.v. kan foretages sikkert på et afgrænset kendt areal.
- Vær opmærksom på behov for vedligeholdelse af parcelgrænserne i løbet af vækstsæsonen.

Parcelgrænsebredde

- Parcelgrænsebredden er den afstand, der er imellem parcellerne målt fra planterække til planterække.
- Parcelgrænserne skal være så smalle som muligt, og samtidig brede nok til at man kan færdes med forsøgsudstyr og skille parcellerne ad ved høst.
- I tabellen nedenfor er anført vejledende parcelgrænsebredder.
- Tidspunkt for etablering af parcelgrænser
- Parcelgrænser skal etableres rettidigt. I korn er det inden afgrøden strækker sig (st. 12-30).
- Parcelgrænser skal efterses i løbet af sæsonen, og det kan være nødvendigt med en vedligeholdelse. I økologiske forsøg kan parcelgrænser kun sjældent etableres ved én gang lugning.
- I tabellen nedenfor er anført vejledende tidspunkt for etablering.

Table 1 Vejledende parcelgrænsebredder samt vejledende tidspunkt for etablering af parcelgrænser.

Afgrøde	Bredde (cm)	Tidspunkt (Stadium)
Korn	20	12-30
Ærter	40	12-30
Raps	50	12-30
Frøgræs	30	12-30
Kartofler	75	15-20
Majs	75	13-30
Bederøer	50	12-20
Græs	30	12-30
Mellemafgrøde	30-50	Efter høst af hovedafgrøde
Efterafgrøde	30-50	12-30

Etablering af parcelgrænser (kemisk)

- Parcellen indsprøjtes, så parcelstørrelsen som minimum opfylder kravet til høstparcellen.
- Parcelgrænser kan markeres ved at udspænde en nylonsnor.
- Til indsprøjtning anvendes glyfosat, f.eks. 100 ml glyfosat aktivstof i 25 l vand, som sprøjtes ud midt over den udspændte snor.
- Pas på vinddrift. Max. vindhastighed fremgår af tabellen nedenfor.
- Undgå at træde på det sprøjtede areal eller passere parceller med forurenede fodtøj eller udstyr.
- Vær meget forsigtig, når snoren skal flyttes. Snoren må ikke svirpe, da glyfosat kan ødelægge afgrøden i parcellen.
- I tabellen nedenfor er anført diverse metoder til indsprøjtning af parcelgrænser.

Table 2 Diverse metoder til indsprøjtning af parcelgrænser.

	Slæbesko til forsøgs-sprøjten	Vogne med dryppe-bom	Sprøjte-lanse med skærm	Vandkande m/spred-bom	WeedWiper
Vindfølsomhed (m/sek)	max 5	max 8	max 5	max 7	nej
Sikker virkning (kar) (kar. 0-10)	10	7	10	9	5
Kemiforbrug (relativ)	1	2	1	4	5
Vandforbrug (relativ)	1	2	1	4	0.1
Retningsstabilitet	god	god	ingen	ingen	-
Muligt at flygte	meget god	god	ingen	ingen	-
Snor skal bruges	-	-	ja	ja	-
Skarpe kanter	ja	ja	nej	ja/nej	ja
Enkelt system	nej	ja	ja	ja	ja
Større opgaver	ja	ja	ja/nej	nej	ja
Mindre opgaver	nej	ja	ja/nej	ja	ja
Ca. pris (Dkr.)	1.500	laves ikke	500	under 100	500

Etablering af parcelgrænser (mekanisk)

For parcelgrænser i økologiske forsøg og i andre forsøg, hvor der ikke ønskes anvendt kemikalier, gælder de ovenstående krav til etableringstidspunkt og bredde. Metoder til mekanisk etablering af parcelgrænser fremgår af tabellen nedenfor. I forsøg, hvor man er sikker på, at der ikke vil forekomme lejesæd, er det acceptabelt at undlade at etablere parcelgrænser, og i stedet afgrænse parcellerne med mejetærskeren. Parcelstørrelsen opmåles omhyggeligt.

Table 3 Metoder til etablering af parcelgrænser (mekanisk).

	Såmaskinen		Skuffeljern, hjulhakke eller forsøgsplow		Radrenser	
	Mellem parcellerne	På langs af forsøget	Mellem parcellerne	På langs af forsøget	Mellem parcellerne	På langs af forsøget
Tidspunkt for udførelsen	Ved såning		St. 12 - 20		St. 12 - 26	
Afsætning	Midtmarkering i parcellen	Ikke muligt	Hjørne markering af alle parceller	Hjørne markering af alle parceller	Midtmarkering i parcel eller værn	Midtmarkering ½ træk udenfor
Muligt at flugte	Ja		Nej	Nej	Ja	Ja
Fjerner ukrudt i parcelgrænsen	Nej		Ja	Ja	Ja	Ja
Genbehandling nødvendigt	Kan være nødvendig		Ofte	Ofte	Kan være det	Kan være det
Fordele	Meget præcis parcellbredde		Rimelige præcise		Præcise	Præcise
Ulemper	Ikke muligt i allerede såede marker		Jorden skal være løs og ikke for våd. Umuligt i flerårig græs. Kort tidsinterval.		Sporvidde og parcellbredde eller værnebredde skal være ens	
Udstyr	Såmaskine		Ja		Radrenser eller let ramme med tænder	
Tidsforbrug	Lavt		Meget stort		Middel	
Arbejde	Let		Stort fysisk arbejde		Let	

	Buskrydder med hjul og markørpind		Ingen (mejetærskerens adskillelse)	
	Mellem parcellerne	På langs af forsøget	Mellem parcellerne	På langs af forsøget
Tidspunkt for udførelsen	St. 30 - 75. Dog inden lejesæd forekommer			
Afsætning	Midtmarkering i parcel eller værn	Midtmarkering ½ træk udenfor	Hjørne markering af alle parceller, lige før høst	Hjørne markering af alle parceller, lige før høst
Muligt at flygte	Nej	Nej		
Fjerner ukrudt i parcelgrænsen	Ja	Ja		
Genbehandling nødvendigt	I græs, ellers ikke	I græs, ellers ikke		
Fordele	Rimelige præcise	Rimelige præcise		
Ulemper	Larmende udstyr		Lejesæd må ikke forekomme	
Udstyr			Gode torpedoer på mejetærskeren	Gode torpedoer på mejetærskeren
Tidsforbrug	Stort		Lille	
Arbejde	Middel		Intet	Intet